

Muza venală

(Din Baudelaire)

O, Muza mea, amanta palatelor luxoase!
 Așed-vei tu o vatră în frigul ernei, oare,
 În cruda plictiseală a serilor geroase,
 Să-ți dezamorțești la dansa plăpânde picioare?

Re'nșufleși-vei, poate, înmărmuriții umeri
 La razele de noapte ce-abia străbat prin storuri?
 Și când în a ta pungă un ban nu poți să numeri,
 Culege-vei tu aur pe a cerului decoruri?

O, pentru ca să-ți cumperi o pâne 'n orice seară,
 Ca un copil din coruri cântă-vei iar și ioră
 Litani, Te-Deumuri, în cari nici nu crezi;

Sau, biată saltimbancă flămândă, tu distrezi
 Cu vraja ta, cu râsul miuit în plâns amar,
 Distrezi: melancolia stomahului vulgar.

Const. Z. Buzdugan

Nălucire

Cu cât înaintezi pe drumul vieții —
 Și nepătrunsa vecinicii mare
 Din ce în ce mai deslușit ți-apare, —
 Se stinge nălucirea tinereții,

Căci ceia ce vedeai lucind în zare
 În fantasmagoria dimineții,
 Erau numai ciulinii și scéeții
 Ce licăreau pe drum din depărtare...

Dar deși moartea-ți râde-acum în față
 Si-a ei imagină chinuitoare
 În umbra sufletului se răsfață, —

De cum zâmbești iar un pic de soare,
 Din nou sărmanul muritor s'agață
 De umbra nălucirii 'nșelătoare.

DONAR MUNTEANU

Un dublu plagiat

Un fapt deosebit de grav, peste care trec unii cu prea mare ușurință e plagiatul. Luarea unei opere „cu cugetul de a fi-o însuși pe nedrept” cum ar spune penalistul, constituie o îndrăzneată sfidare adusă muncii. Lipsa unui control serios, — și, prin urmare, inexistența ficei de răspundere, — ispitește pe mulți necugetați, obișnuți să introducă în artă, ca și în știință, metoda, mâna în buzunarul străin.

E vorba de o carte apărută în 1916, la tipografia N. Peiu din Bărlad: „Sociologia Războiului” — „teză de licență” la Școala de Științe de Stat din București a unui domn Nicolae Gh. Munteanu. Cu un motto de... d-l A. C. Cuza — în care se proslăvește munca (!) — și într-un format de peste 70 de pagini. Lucrarea se prezintă cât se poate de bine. Înșă — în loc să cuprindă opera personală a tânărului candidat la licență, — conține o a doua ediție, adăosă a cărții d-lui prof. D. Gusti, — cu același titlu, — apărută cu un an mai înainte.

Plagiatorii sunt, adesea, oameni foarte inteligenți — și d-l Munteanu se numără printre aceștia: nici nu s'a mai oboșit să schimbe ceva. A dat la tipar volumul d-lui D. Gusti, așa cum apăruse — tăind doar câteva note care i se păreau, de sigur, de prisos, și mult prea obositoare pentru comisia examinatoare a lucrării, și i-a adăugat o Partea I-a, care tratează despre Regulele Războiului din punctul de vedere al dreptului internațional.

Să-l instalăm pe donă coloane? Mărturisim că d. N. G. Munteanu ne pune în mare încurcătură: ar fi nevoie să transcriem întreg volumul, cuvânt cu cuvânt, literă cu literă...

Dar să încercăm în treacăt:

D-I D. GUSTI
 „Je ne propose rien, je n'impose rien, je propose.”
 (Motto)

D-I N. GH. MUNTEANU
 „Eu în lucrarea mea (?) am propun, nu impun, ci expun părerea mea asupra acceia cred despre sociologia războiului.”
 (Introducere)

Și mai departe, în Introducere:

Un studiu asupra războiului ca fenomen social, nu are în vremea noastră numai un interes pur științific, el este oportun, legitim și necesar, pentru că războiul este astăzi cea mai reală realitate care frământă toate mințile și înfioră toate inimile contemporanilor care a pus stăpânire completă pe întreaga noastră viață sufletească și ne interesează de toți de aproape, fie ca indivizi, fie ca stat, fie ca neam!

(Primele 11 rânduri)

Un studiu asupra războiului ca fenomen social, nu are în vremea noastră numai un interes pur științific, el este oportun, legitim și necesar, pentru că războiul este astăzi cea mai reală realitate care frământă toate mințile și înfioră toate inimile contemporanilor care a pus stăpânire completă pe întreaga noastră viață sufletească și ne interesează de toți de aproape, fie ca indivizi, fie ca stat, fie ca neam!

(Pagina 5 ultimele 2 rânduri, până la pag. 6, rândul 8).

D-l N. Gh. Munteanu a schimbat un cuvânt: a scris „științific” în loc de „academic”, — probabil fiindcă i s'a părut nemodest din partea unui membru al... Academiei!

La sfârșitul Introducerii în loc de:

...este în același timp o apăsătoare rezultată a care am ajuns în lucrările amintite, —

pentru că d-l N. Munteanu n'are nici o lucrare, scrie:

...care frământă aproape mințile tuturor întrebându-se care va fi rezultatul final al beligeranților (?)

de unde deducem calitățile de stil ale d-lui N. Gh. Munteanu.

În capitolul „Curentul Pacifist și Războiul”, inversează ordinea... tipografică, — : dela pag. 16 rândul 20 până la Cap. III, pag. 17, continuul și a dela pag. 22, r. 3 până la r. 22, iar dela pag. 10, r. 18 până la pag. 16 § 2, e tocmai ca dela pag. 22, r. 25 până la pag. 26 Cap. III. La pagina 44 sare 9 rânduri în cari se vorbea de *tuza Mare*, opera lui Norman Angell și spune apoi:

„Acest Prudhon (!) numește războiul o mare iluzie”.

ca să justifice restul capitolului plagiat pe de a întregul! De aci încolo e și mai ușor! Restul admiș întocmai de d-l N. Gh. Munteanu, apare în același ordine până la sfârșit.

D-l N. Gh. Munteanu, socotind incompletă lucrarea d-lui D. Gusti, i-a adăugat „Partea I-a” care e și ea de... împrumut! Intr'adevăr, am identificat textul primelor 21 de pagini din „teza de licență” a harnicului candidat cu... o parte a cărții d-lui prof. George Meitani, dela facultatea juridică din Capitală; e vorba de „Câteva noțiuni elementare asupra războiului și neutralității”, apărută în 1913, deci cu trei ani înainte lucrării (?) de licență... Plagiatorul a procedat, probabil la fel: a trimis direct la tipografie paginile din volum...

Ceeace rămâne de neînțeles e faptul că o comisie de profesori, în frunte cu d-l H. Fundăteanu, care e de specialitate Sociologie — n'au cunoscut cartea d-lui Gusti; și era doar, singura de știință, în acest gen, — cu același titlu, apărută în cursul aceluiași an! (1915).

Constatăm fapte. Ele sunt, poate, o dovadă a superficialității care domnește azi în atâtea domenii de activitate. Plagiatul nu trebuie să rămână nesancționat. Se cuvine să urmeze o imediată pedepsire a autorului delictului ca o pildă, pentru toți cei ce s'ar mai lăsa ispitiți de lucrul altuia.

GEORGE SILVIU

EM. GRIGORAS

Criptografia și trecutul nostru

Alt cript de la Argeș--Secta pitagorică și rolul nostru în Europa

Hotărât, Biserica Domnească din Curtea de Argeș a ajuns o adevărată surprindere. Și surprinderea nu este numai pentru cei neștiutori, dar cari se amestecă unde nu se pricep, ba și scriu încă, ci și pentru cei știutori. Pentru mine însumi ea a devenit o mirare mereu reînnoită.

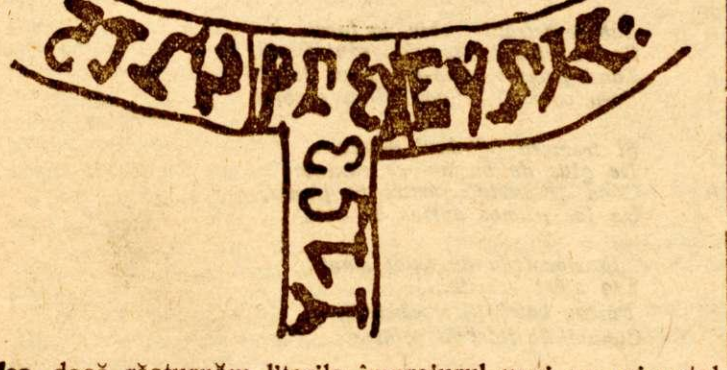
Am în fața mea un nou cript, de data aceasta atât de evident încât și cel mai neinițiat în treburile criptografiei nu poate nici să zică nici să scrie, că n'are aflăm în fața unui cript. S'au strădăruit, nu e vorba multă, cei cari și-au ales drept meserie ocupațiunea lesnicioasă de arheologii în frumoasa Românie, dar n'au ajuns să-l deslege. Mărturisesc că ll-ar fi fost și greu, căci nu cu ușurință și încrederea ce caracterizează lumea noastră intelectuală se putea descrie, asemenea cripte. Parcă a fost un făcut că tocmai la Argeș și tocmai în primul cript mai mult sau mai puțin cirilic, ce trebuia numai decât decriptat, să fie atata complicație. N'am la îndemână alte murale, dar din manuscrisele criptate ale epocii, criptul acesta este un adevărat dedal. Cu o muncă și o răbdare de benedictin abia am ajuns la un rezultat favorabil. Nu mă mai întreb bineînțeles, de cauza acestor criptări adăvurate draconice, existența sectelor arătate de mine în articolul precedent o explică pe deplin.

Dar înainte de a trece la operațiunea decriptării acestui nou cript să lămurim o chestiune pentru a termina odată cu îndeleala aruncată asupra criptelor acestora. E necesară această interjecțiune pentru că, discreditarea venită dela oameni cu situații oficiale chiar în România, lasă lumea într-o bănuială fără rost, chiar pentru cei ce au aruncat-o. Așa în *Buletinul Monumentelor Istorice*, numărul dinainte de război consacrat *Bisericii Domnești Dimitrie Onciul*, pentru a proba d-lui Tairali, bizantolog de meserie, că data, falmoasă dată, cetății în altar, era o fantezie și că criptele sunt o legendă în acea epocă, arată două asemenea specimene cu facsimilele lor alăturate.

Imi pare rău că m'am amestecat prea târziu în această chestiune și D. Onciul a murit înainte ca eu să fi decriptat cele ce am decriptat de puțin timp.

Asa Dimitrie Onciul arată un chip al lui Christ, tipar din sec. XV, pe bordura hainei cu inscripții criptate, dar cari n'ar fi decât ornamente. Se pot însă ceti cuvintele de la mijloc și dreapta gâtului.

Primul este ornamentat și dă fig. 1 (h, ro, tot, sigma, tal invers din care ese un *ipsilon* adică *hristy*, iar al doi-

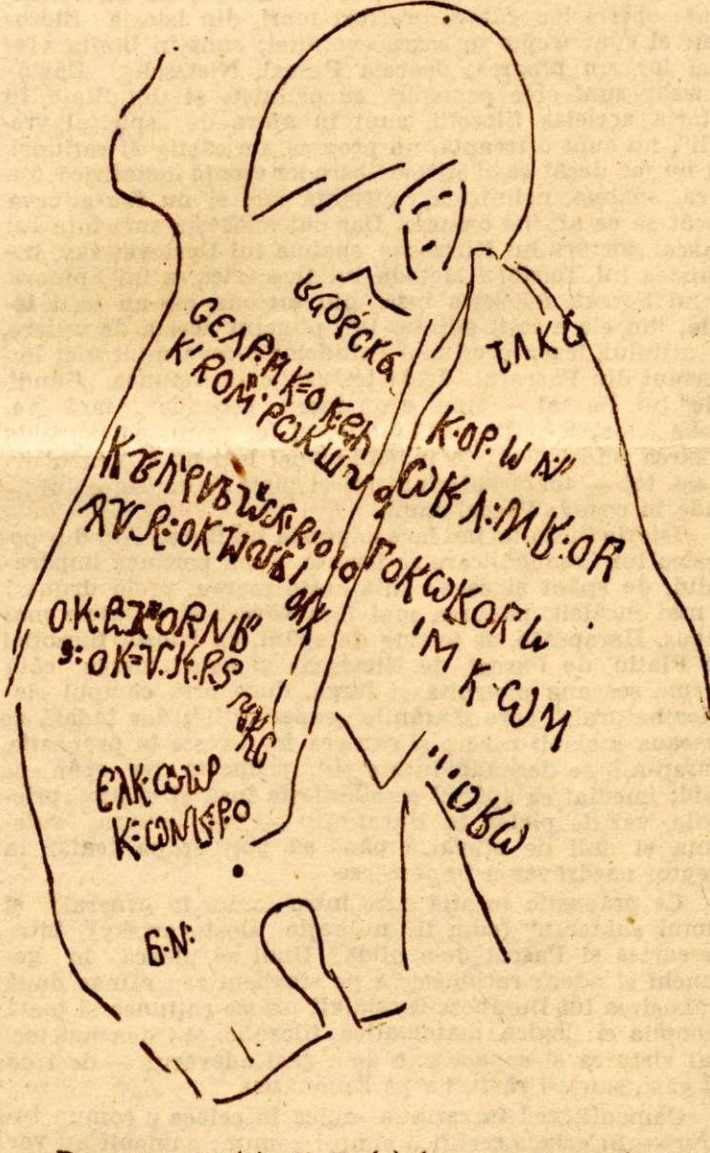
lea, dacă răsturnăm literile împrejurul unui ax orizontal cu josul în sus, avem (*Epsilon, lambda, alfa de ornament, ipsil, sigma și puncte*) adică *elais*, probabil *eison*, în Europa sec. XV asemenea inscripții de limbă grecească sunt la locul lor, ele se găsesc și în orient și mai de timpuriu chiar. Nu mă ocup de restul inscripției, ea n'are pentru noi nici o importanță.

Al doilea cript invocat este cel dela Ricardi din Florența de pe poalele hainelor celor trei Rezi Magi din suita lui Paleolog. Or dela stânga la dreapta oricine poate vedea pe ultima haină M, K și O R pe trei falduși, adică prescurtarea lui Melchior. Că restul este necitibil, nu e de mirare, cunoscătorii au văzut multe inscripții prost reproduse de zugravii neștiutori. Cred toțiși că aici nu e cazul și că cu oarecari bătaie de cap s'ar da de restul întregii inscripții, din care pe poala precedentă se poate ușor desluși un I. X. (Inițialele lui Hristos).

Iar acum să trecem la criptul cel nou dela Argeș. El se află scris pe haina unui sfânt dintr'un tablou dela intrare (fig. 2). Am spus că este de o complicație extraordinară. În adevăr afară de cifre, toate sistemele introduse în Evul Mediu au fost puse la contribuție în acest cript. Și nu e de mirare, căci în el se găsesc numele câtorva români din acea epocă, cari au jucat un rol preponderant în Biserica ortodoxă. Iată sistemele. Amestec de caractere (latin, grec, cirilic și ebraic). Puncte pentru vocale (a = un punct; e = două puncte). Consoanele următoare pentru vocale (aici k singur pentru i). I mai e însemnat și cu o liniuță. Amestec de cuvinte strălne (aici avem o adevărată limbă franceză mediteraneană). Răsturnări de silabe sau interschimbări de litere (aici cele mai principale sunt asezate chiar între

ghilimele). Răsturnarea ordinii în frază (aici, această răsturnare dă loc la ceea ce am spus: o adevărată limbă franceză).

Citirea dă. În jurul gâtului *Ugorska Ilke (Elki)*. *Elki* este prescurtarea dela *eclesia*, dacă nu chiar un derivat evo-medial pentru biserică. Însemnarea la rândul ei este: Biserica Ungro-Vlahiei (românească). Acesta este titlul. Ceva mai jos pe cele două părți ale hainei urmează:

Dreapta: K (a) O R (a) (sigma orizontal) N cu două puncte (e): *Ka or. Asen sau Karo. Asen*. Cu rotacismul *Kalo Asen*, adică *Asan Calolanu*.

Sărind un rând (criptul este scris cu două culori: roș și negru), adică urmând culoarea neagră: O, O, R, (omega) K, O, V (un B slavon modern?) și (omega) adică: *Grokovo (?)*. Probabil locul de origină a Asanilor din munții Emului. Această dată este prima în această direcție.

Pe cele două linii roșii dintre aceste două negre se citesc: (omega), K, (un Kapa de formă necunoscută) A, (un punct), (lambda) E, (două puncte), M, K (I), E, (două puncte), O și V (iarăși B slavon modern?) I, M, K (I), A (un punct), (Omega) și M. În tot: *Okale mie O vim i om*. Limba franceză, forma veche a dialectului balcanic românesc, nestiința zugravului, sau proastă criptare (?) e evident că înseamnă în limba noastră: *ochii mei văzură un om* (probabil pe primul răsvrătit român Calolan). Este iarăși probabil o aluzie la sfântul pe haina cărui a scris criptul. Acesta primește un prunc în fața unui templu. Probabil *Simion* cel drept, iar vorbele lui sunt transgreate. În orice caz ne aflăm după inscripțiile românești din altar în fața celui de al doilea monument a limbii noastre dialectale din evul mediu. Aceasta este toată probabilitatea.

Ultima linie a acestei părți ne dă dela dreapta la stânga (omega), U (de formă ornamentală), O, și trei puncte. În cifre face 400 plus 800 plus 70 și trei. Adică dată: 1273. Că diferă de 12 ani de cea din altar nu e de mirare, căci s'a văzut din renovare, că biserica a fost zidită și zugrăvită la intervalele destul de lungi, probabil din cauza luptelor și a invaziei Tatarilor.

Pe partea stângă a hainei cetim de sus în jos fără a sări rândurile: G, E, (lambda), P, (două puncte), M, K, (ghilimele), O, Kiril; adică *Gelpem ok Kiril sau KIRIL OK (OT) GELPEM* (Gelpi în limba Goților era răul *Jiii*). Întreg criptul întrebunțează OK pentru ot. Rândul următor dă: K, (o liniuță), R, O, M, (ghilimele), (un punct), R(o), (ormega), K (st cirilic), (ni grecesc), O și o liniuță, adică (K) R O M A N U. N este și dinaintea lui St. Anol

R (ro), (omega), St. În tot *Ko Roman Rokș* sau *KOKȘ OT ROMAN*. Cine au fost acești Kiril și Rokș, aceste *Jii și Roman*? Probabil Episcopia și Episcopii ceiaze s'ar controla prin existența *Bucovățului* și a *Episcopiei din Roman*, cunoscute în istorie ca cele mai veclii din țară.

În orice caz ar fi o confirmare. Cele două rânduri ce urmează sună: K, (é cirilic), (ghilimele), (lambda), (o liniuță) (ro), U (așă), h (mic latin), (omega cu ghilimele deasupra), (lambda), (o liniuță), R (latin), (o liniuță), O, I, O. Citind pe dos între ghilimele: *Burilă, K* cu un o dela urmă dă *ok*; iar restul răsturnând fiecare silabă *Ilirio*. În tot: *Ko Burilă Ilirio sau Burilă ot Ilirio*. Cine este acest *Burilă*? Este el urmașul însuși Fraților Asani și care ar fi fost din Iliria, (ceia ce nu se știa)? Or este vre-un episcop al Românilor din acea țară, ceea ce ar proba importanța elementului în acel loc și epocă.

Dedesupt: (lambda), U (latin în formă de V), K (ornamentat), (două puncte), OK, (Sigma orizontal), (Ita), B (Cirilic), I, O, (lambda), K. Adică *Luke ok Sibi olk* sau *Luka ot Sibi* (loc sau okn). Cine o fi iarăși? Probabil episcopul românesc de atunci, ceea ce este iarăși surprinzător. (Ar putea fi *Lukiol* în loc de Luca adăugând partea finală cu K egal U).

Cele două rânduri ce urmează ne dau: O Kiril, (ghilimele), O, R, N, B (latin), (ghilimele). Răsturnând între ghilimele și luând K de două ori: OK Kiril Brno sau Kiril ot Brno.

Iar dedesupt: (Iod ebraic), (două puncte), OK, (ghilimele), V (latin), (punct), K (două puncte), R, Z, (S cirilic), V (latin sau vau grecesc), (ghilimele). K și O. În tot *le ok Kazerski*, cu răsturnările meceare. Dacă *Kazerski* înseamnă *Kazari* atunci ne aflăm în fața lui *Ciril*, tovarășul lui *Metodiu*, care a predicat și în *Brno* la *Brun* și la *Kazari*, pe *Caspica*. În acest caz ar fi de îndus, că el era ori român, ori că elementul românesc era foarte numeros în acea epocă în Moravia ba chiar și în jurul Caspei (resturile ar fi cele de ne tărmul *Moravia* Penintra Moravia este cel mai probabil, deci la biserica ortodoxă românească de acolo se referă criptul. Să fi fost un parte sau luată ca ortodoxă simplă din care făcând parte și Români? Probabil această ipoteză este cea adevărată. Dar atunci e probabil că și *Burilă* de mai sus este împăratul românesc dela Târnova, care o fi fost sef religioz în Iliria sau îl citează pentru ce-a făcut pentru biserică românilor în acea epocă.

Ultimele două rânduri cu cele două litere din coadă dau: *Elki Sotir* (litere grecești afară de s care este c cirilic) urmat de *Ke Ongario* cu puncte și cu un gama format din k cu linie dedesupt) urmate de *Bane* cu puncte și B cirilic. Adică răsturnând: *Sotir Elki ke Ongario Bane*, *Elki* cu sula dreapta însemnând: Biserică; (*Sotir* Banul sau seful bisericii din Ungaria). Desigur totul în limba aceia franceză, de care am vorbit. Dacă *Sotir* nu înseamnă salvator și nu se adresează lui *Ciril*, care ar fi salvat biserica ortodoxă din Ungaria (Pe atunci parte din Ungaria, cea mai mare aparținea Regatului Moraviei, iar *Ciril* a fost părt de Germani și Unguri: la Roma pentru propaganda slavă), atunci ne aflăm în fața unui mare sef al bisericii ortodoxe din Ungro-Vlahia. Cine o fi acest *Sotir*? Iarăși o nouate. S'ar mai putea ca fraza să însemne *Salvatorul Bisericii și Ban al Ungariei* și pare că acesta ar fi sensul adevărat. Atunci am avea de-a face cu un sef politic și religios probabil român din Moravia. Și acest lucru ar fi extrem de curios, dacă nu se referă tot la Kirilă din liniile precedente.

Toate aceste curiozități permit a se conchide că criptul este de o extremă curiozitate și deci de o importanță deosebită. El conține probabil nume de sefi ai românilor din sec. IV până la XII, necunoscuți până azi. Confirmări ulterioare le vor proba și vor preciza conturile. Probabil criptele din Balkani nedescifrate odată cu controlul criptografiei balcanice ne vor lămurii și câteva puncte de la Argeș.

El mai ne dă și rudimente de dialect sau limbă românească balcanică necunoscută nouă până azi.

El ne confirmă o dată și citirea mea din altar cu numele domnilor, arătând și neștiutorilor că criptografia este o știință dacă nu de o extremă rigoare, dar desigur, de indicațiuni foarte prețioase.

El ne dă mai ales și precis indicațiuni de existență și importanța românilor în acea epocă Muntenia, Ardeal, Moldova, Moravia, Iliria și Balkani, ceea ce se știa și se confirmă. Acest lucru este acum cert și ni-l dă criptografia.

El este deci un document în plus pentru unele părți și cel mai important pentru altele.

***

Înainte de a termina și tot în domeniul criptografiei legată de istoria noastră, trebuie să mai adăog ceva.

Am controlat în legătură cu secele din Evul Mediu semnăturile domnilor noștri după copiele dela Casa Școalelor, luate din Bisericele zidite de ei. N'am găsit decât două lucruri precise. Semnătura lui *Mircea* și a fiului său cu trei puncte la urmă (*Paracelisul Cozia*). Iar la *Arnota* cea a lui *Matei Basarab* cu patru puncte la urmă. Conchiza ar fi: că *Mircea era tempier*, ceea ce o revela fie, căci se credea că a fost doar cruciat, iar *Matei pitagorician* (numărul patru fiind mai în onoare la această sectă decât chiar opt, el înlocuind pe trei dela cealaltă sectă în importanța simbolică).

Cu această ocazie se încerc a arăta și importanța sectei *pitagorică* în politica europeană, ea avându-și sediul la noi și punându-ne mult timp pe planul întâi.

Se știe că *Goții* au fost în Dacia *Arieni*, iar că *Arius* este din *Egipt*. Secta lui n'ar fi decât urmarea primei propagandă creștine dela *Memlis*. Lupta Arieniilor cu *Creștinii*, care a zdruccinat Imperiul Roman și Byzantin din primul mileniu, are ca prime elemente pe *Goții* și apoi pe *Ostrogoții* și *Visigoții*. Cum acești Barbari erau puțin (8000) au cucerit Spania, de sigur că armatele de sute de mii de oameni erau formate în mare parte de *Valahi*. Acești *valahi* i-au atras la secta lor și au mers cu *Theodorice* de au cucerit Imperiul de Apus ca să revie mereu și asupra celui de Orient, pe care să-l distrugă prin diferitele invazii și amestecuri în chestiile religioase ca cea a iconoclastilor și altele. Și e de remarcat că nicăieri un popor n'a fost mai dărz arian ca *Goții* din Dacia.

În acest fel, s'ar putea explica o perioadă întreagă tulbură a Istoriei lumii în acea epocă, cu rolul preponderant jucat de Românii pitagoricieni ai lui *Zamolxis*.

EM. GRIGORAS